

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما صلوات

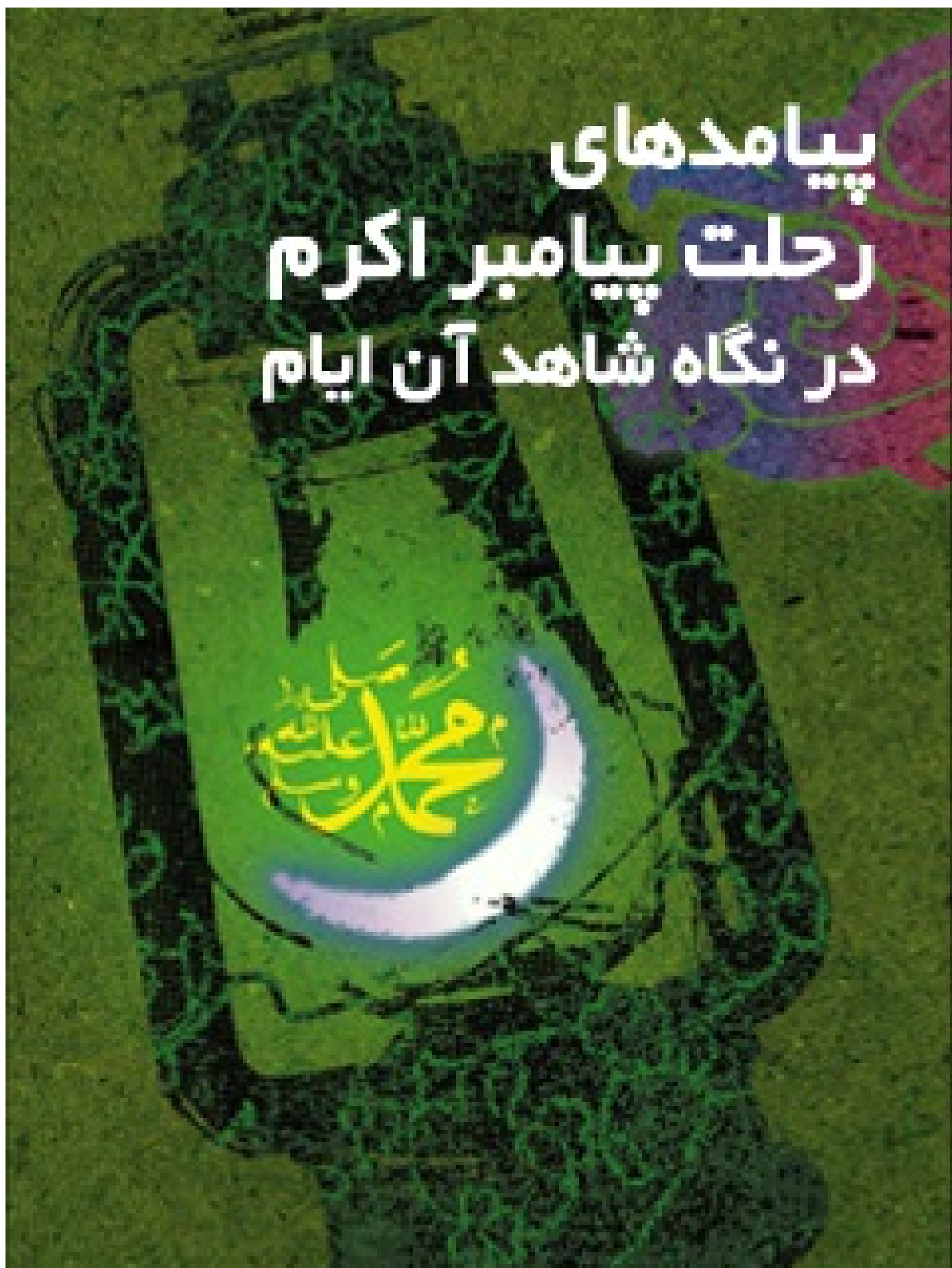
www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

پیامدهای

رحلت پیامبر اکرم

در نگاه شاهد آن ایام

پیامبر اکرم
صلوات الله علیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامدهای رحلت پیامبر اکرم در نگاه شاهد آن ایام

نویسنده:

مجله حوزه

ناشر چاپی:

مجله حوزه

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	پیامدهای رحلت پیامبر اکرم در نگاه شاهد آن ایام
۶	مشخصات کتاب
۶	مقدمه
۶	علل موفقیت پیامبر اکرم در زمان حکومت
۷	شمه‌ای از حالات فرصت طلبان عصر پیامبر اکرم
۷	شرایط حاد و تاسف بار بعد از رحلت پیامبر اکرم
۷	پیامدهای رحلت از لسان مبارک حضرت زهرا
۹	گروه‌های فرصت طلب
۹	ویژگی‌های فرصت طلبان
۱۰	پاورقی
۱۱	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

پیامدهای رحلت پیامبر اکرم در نگاه شاهد آن ایام

مشخصات کتاب

نویسنده: مجله حوزه

ناشر: مجله حوزه

مقدمه

رحلت پیامبر اکرم (ص) برای حکومت اسلامی و امت اسلام حادثه‌ای سخت و جانسوز بود. چنانکه امیرالمؤمنین (ع) می‌فرماید: «بابی انت و امی یا رسول الله (ص) لقد انقطع بموتک ما لم ينقطع بموت غیرک من النبوة والانباء و اخبار السماء. خصصت حتی صرت مسلیا عن سواک و عمت حتی صار الناس فیک سواء و لولا انک امرت بالصبر و نهیت عن الجزع، لانفدنا علیک ماء الشؤون. و لکان الداء مماطلا و الکمد محالفا و قلالک...» [۱] پدر و مادرم فدایت ای پیامبر خدا، با مرگ تو رشته‌ای پاره شد که در مرگ دیگران چنین قطع نشد و آن نبوت و فرود آمدن پیام و اخبار آسمانی بود. مصیبت تو دیگر مصیبت دیدگان را تسلی دهنده ست یعنی پس از مصیبت تو دیگر مرگ‌ها اهمیتی ندارد. و از طرفی این یک مصیبت همگانی است که عموم مردم به خاطر تو عزادارند. اگر نبود که امر به صبر و شکیبایی فرموده‌ای و از بی‌تابی نهی نموده‌ای آنقدر گریه می‌کردم که اشک‌هایم تمام شود. و این درد جانکاه همیشه در من می‌ماند و حزن و اندوهم دائمی می‌شد. که همه اینها در مصیبت تو کم و ناچیز است. «سختی مصیبت رحلت پیامبر به قدری بود که امام علی می‌فرماید: «فضجت الدار الافنیة؛ [۲] گویا در و دیوار خانه فریاد می‌زد.»

علل موفقیت پیامبر اکرم در زمان حکومت

شاید تصور آن روز برای خیلی‌ها امری مشکل به نظر می‌رسید، چرا که پیامبر توانسته بود در مدت کمی علاوه بر ایجاد الفت و اخوت و صفا و صمیمیت بین مردم، حکومتی عدل گستر و نظامی قانونمند را پی‌ریزی کند که مردم خصوصا طبقه عامه از آن بهره‌مند باشند. چنانکه حضرت امیرمؤمنان (ع) می‌فرماید: «فانظروا الی مواقع نعم الله علیهم حین بعث الیهم رسولا. فعقد بملته طاعتهم. و جمع علی دعوته الفتنهم، کیف نشرت النعمة علیهم جناح کرامتها و اسالت لهم جداول نعمتها والتفت الملة بهم فی عوائد برکتها فاصبحوا فی نعمتها غرقین. و فی خصره عیشها فکھین. قد تربعت الامور بهم فی ظل سلطان قاهر. و آوتهم الحال الی کنف عز غالب، و تعطف الامور علیهم فی ذری ملک ثابت. فهم حکام علی العالمین و ملوک فی اطراف الارضین یملکون الامور علی من کان یملکها علیهم، و یمضون الاحکام فیمن کان یمضیها فیهم لانغمز لهم قناه ولا تفرع لهم صفاة؛ [۳] حال به نعمت‌های بزرگ الهی که به هنگامه بعثت پیامبر اسلام (ص) بر آنان فرو ریخت بنگرید. که چگونه اطاعت آنان را دین خود پیوند داد. و با دعوتش آنها را به وحدت رساند. چگونه نعمت‌های الهی بال‌های کرامت خود را بر آنان گستراند و جویبارهای آسایش و رفاه برایشان روان ساخت و تمام برکات آیین حق، آنها را در بر گرفت در میان نعمت‌ها غرق شدند و در خرمی زندگانی شادمان. امور اجتماعی آنان در سایه حکومت اسلام استوار شد. در پرتو عزتی پایدار آرام یافتند و به حکومتی پایدار رسیدند. آنگاه آنان حاکم و زمامدار جهان شدند و سلاطین روی زمین گردیدند و فرمانروای کسانی شدند که در گذشته حاکم بودند و قوانین الهی را بر کسانی اجرا می‌کردند که مجریان احکام بودند و در گذشته کسی قدرت درهم شکستن نیروی آنان را نداشت و هیچ کس خیال مبارزه با آنان را در سر نمی‌پروراند.»

شدهای از حالات فرصت طلبان عصر پیامبر اکرم

شرایط قبل از اسلام و حتی بعد از حکومت اسلامی پیامبر به گونه‌ای نبود که تمام کسانی که در جزیرهٔ العرب آن روز می‌زیستند از جان و دل تسلیم اوامر حکومت نبوی شوند و چه بسا بودند کسانی که نه از سر تسلیم بلکه از ناچاری به بیعت حکومت حضرتش درآمده بودند. و حتی کسانی که در حیات حضرت نتوانستند کاری کنند. چنانکه امام علی (ع) می‌فرماید: «فاراد قومنا قتل نبینا واجتياح اصلنا و هموا بنا الهموم و فعلوا بنا الافاعیل و منعونا العذب واحلسونا الخوف واضطرونا الی جبل وعر و اوقدوا لنا نارالحرب فعزم الله لنا علی الذب عن حوزته والرمی من وراء حرمته؛ [۴] خویشاوندان ما از قریش می‌خواستند پیامبران (ص) را بکشند و ریشه ما را درآورند و در این راه اندیشه‌ها از سر گذراندند و هر چه خواستند نسبت به ما انجام دادند. و زندگی خوش را از ما سلب کردند. و با ترس و وحشت به هم آمیختند و ما را به پیمودن کوه‌های صعب العبور مجبور کردند و برای ما آتش جنگ افروختند. اما خدا خواست که ما پاسدار دین او باشیم و شر آنان را از حریم دین بازداریم. آنان منتظر رحلت پیامبر بودند تا بتوانند به مطامع نفسانی خود دست یازند. چنانکه امام علی (ع) خطاب به برادرش عقیل نوشتند: «فدع عنک قریشا و ترکاضهم فی الضلال و تجوالهم فی الشقاق و جماعهم فی التیه، فانهم قد اجمعوا علی حربی کاجماعهم علی حرب رسول الله (ص) قبلی...؛ [۵] قریش را بگذار تا در گمراهی بتازند و در جدایی سرگردان باشند. و با سرکشی و دشمنی زندگی کنند همانا آنان در جنگ با من متحد شدند آنگونه که پیش از من در نبرد با رسول خدا (ص) هماهنگ بودند.» البته بیانات پیامبر اکرم (ص) در حق امیرالمؤمنین و در راس آنها در غدیر خم توانسته بود از شدت و حدت آن بکاهد. چنانکه حضرت زهرا سلام الله علیها فرمودند: «... کانکم لم تعلموا ما قال یوم غدیر خم، والله لقد عقد له (علی علیه السلام) یومئذ الولاة ليقطع منکم بذلک منها الرجاء...؛ [۶] گویا از آن چه رسول خدا (ص) در روز غدیر خم فرمود، آگاهی ندارید؟ سوگند به خدا که ایشان در آن روز ولایت و رهبری امام علی (ع) را مطرح کرد و از مردم بیعت گرفت تا امید شما فرصت طلبان تشنه قدرت را قطع نماید.» گروهی نیز توان و توفیق معرفت پیامبر و حکومت حضرتش را پیدا نکرده بودند. چنانکه خداوند متعال می‌فرماید: «قالت الاعراب آمنا، قل لم تؤمنوا ولكن قولوا اسلمنا و لما یدخل الایمان فی قلوبکم» [۷].

شرایط حاد و ناسف بار بعد از رحلت پیامبر اکرم

این عوامل و عواملی دیگر دست به دست هم داده بود تا بعد از رحلت پیامبر اکرم جامعه آن روز با مشکلات خاصی مواجه شود. چنانکه امام علی (ع) می‌فرماید: «... حتی رایت راجعة الناس قد رجعت عن الاسلام، یدعون الی محق دین محمد (ص) فخشیت ان لم انصر الاسلام و اهله ان اری فیه ثلما او هدمما تکون المصیبة به اعظم من ولائکم...؛ [۸] تا آنجا که دیدم گروهی از اسلام بازگشته، می‌خواهند دین محمد (ص) را نابود سازند. پس ترسیدم که اگر اسلام و طرفدارانش را یاری نکنم، رخنه‌ای در آن بینم یا شاهد نابودی آن باشم که مصیبت آن بر من سخت تر از رها کردن حکومت بر شماست.»

پیامدهای رحلت از لسان مبارک حضرت زهرا

در این مقال بنابر آن است که پیامدهای رحلت پیامبر اکرم (ص) از نگاه تنها یادگارش، حضرت فاطمه سلام الله علیها بیان شود. او که بضعة الرسول است [۹] و به تعبیر امام علی (ع) بقیة النبوة [۱۰] است و به اعتراف دیگران، خیرة النساء و ابنة خیر الانبیاء، صادقة فی قولک، سابقة فی وفور عقلک است. [۱۱]. او که خلیفه اول در جمع مردم مدینه درباره‌اش چنین گفته است: انت معدن الحکمة و موطن الهدی و الرحمة و رکن الدین و عین الحجة است. [۱۲]. و حتی عایشه نیز گفته است: «ما رایت احدا کان اصدق لهجة من

فاطمه الا ان يكون الذی ولدها» [۱۳]. او که هم مردمان مکه و مدینه را دیده و هم شاهد حیات پیامبر اکرم (ص) بوده و هم در کنار پیامبر و حضرت امیر(ع) حوادث ریز و درشت عصر نبوت و روزهای بعد از رحلت و حوادث تلخ و دردناک آن ایام کوتاه را به دقت زیر نظر داشته است. آری او می‌تواند پیامدهای تاسف بار رحلت پیامبر را خوب بیان کند. در اینجا به مواردی از آنها می‌پردازیم: آن حضرت در خطبه فدکیه [۱۴] و خطبه‌ای که بعداً در جمع زنان مدینه که به عیادت ایشان آمده بودند [۱۵] ایراد فرموده‌اند، پیامدهای رحلت پیامبر را بیان می‌کنند از جمله آنها عبارتند از: ۱. ایجاد ضعف و سستی در میان مردم. استومع وهنه «یا وهیه» [۱۶]. حضرت در خطبه‌ای که در حضور زنان مدینه که به عیادت ایشان آمده بودند نیز این امر را تذکر دادند و با تاسف فرمودند: «فقیحا لفلول الحد واللعب بعد الجد و قرع الصفاة»؛ [۱۷] چه زشت است سستی و بازیچه بودن مردانتان پس از آن همه تلاش و کوشش. ۲. تفرقه و اختلاف به وجود آمد. «استنهر فتقه وانفتق رتقه»؛ [۱۸] تشتت و پراکندگی گسترش یافت. و وحدت و همدلی از هم گسست. «استنهر از نهر به معنای وسعت و زیادی است، فتق به معنای جدایی و پاره پاره شدن است. انفتق از انفتاق یعنی شکافتن و رتق هم به معنای همبستگی و اتحاد است. در قرآن کریم نیز آمده است که: «ان السموات والارض کانتا رتقا ففتقناهما»؛ [۱۹] (آیا کافران ندیدند) که آسمان‌ها و زمین به هم پیوسته بودند و ما آنها را از یکدیگر باز کردیم. ۳. امید و آرزوهای مسلمانان به ناامیدی تبدیل شد. آنان که به پیامبر اکرم (ص) و احکام عالیه اسلام ناب حضرتش دلخوش کرده بودند از نعمت دین الهی و حکومت اسلامی بهره مند گشته بودند. اکنون با دیدن حوادث بعد از آن حضرت مایوس شده و امیدشان به یاس مبدل گشت. «واکدت الامال» [۲۰]. ۴. به حریم پیامبر بی حرمتی شد. «اضیع الحریم و ازیلت الحرمه عند مماته»؛ [۲۱] هنوز جسد مبارک پیامبر بر زمین است. در اجتماع سقیفه [۲۲] بدون نظرخواهی از خاندان پیامبر به تعیین جانشین برای آن حضرت می‌پردازند. و حق اهل بیت حضرتش را ضایع می‌کنند. چنانکه حضرت علی(ع) می‌فرماید: «فوالله ما کان یلقى فی روعی، ولا یخطر ببالی ان العرب تزعج هذا الامر من بعده (ص) عن اهل بینه ولا انهم منحوه عنی من بعده»؛ [۲۳] به خدا سوگند نه در فکرم می‌گذشت و نه در خاطر من آمد که عرب خلافت را پس از رسول خدا از اهل بیت او بگردانند. یا مرا پس از وی از عهده دار شدن حکومت باز دارند. «و حتی در لحظات واپسین عمر حضرت و هنگام رحلت ایشان، هنگامی که قلم و لوحی طلب فرمودند به آن حضرت بی حرمتی کردند و ندای «فانه یهجر» سر دادند. [۲۴]. و مدتی هم از رحلت حضرت نگذشت که به در خانه تنها یادگارش آمدند و چه بی حرمتی‌ها که نکردند. چنانکه حضرت زهرا فرمود: یا ابتاه یا رسول الله هکذا کان یفعل بحبیبتک وابتکتک.... [۲۵]. یا ابتاه یا رسول الله ماذا لقینا بعدک من ابن الخطاب و ابن ابی قحافه؟ [۲۶] بابا ای رسول خدا پس از تو از دست زاده خطاب و زاده ابی قحافه چه بر سر ما آمد. [۲۷]. ۵. خط نفاق و دورویی آشکار شد. «ظهر فیکم حسکه النفاق» [۲۸]. حضرت در جای دیگری از همین خطبه، با کنایه زیبایی به این نفاق افکنی پرداخته است و فرموده است: «تشربون حسوا فی ارتغاء و تمشون لاهله و ولده فی الخمر والضرء و نصبر منکم علی مثل حز المدی، و وخز السنان فی الحبشاء»؛ [۲۹] شیر را اندک اندک با آب ممزوج نمودید و به بهانه این که آب می‌نوشید، شیر را خوردید. کنایه از نفاق است که تظاهر به عملی می‌شود که در واقع خلاف آن است [۳۰] و برای نابودی اهل بیت او در پشت تپه‌ها و درختان کمین کردید. و ما بر این رفتار شما که مانند بریدن کارد و فرو بردن نیزه در شکم، دردآور و کشنده است صبر می‌کنیم. ۶. دین و معنویت کم رنگ شد. «و سمل جلیباب الدین» [۳۱]. «جلیباب چادر یا عبایی که بدن انسان را می‌پوشاند، حضرت زهرا (س) تعبیر به جلیباب دین فرموده. چون دین نیز تمام زوایای زندگی فردی و اجتماعی انسان را در بر می‌گیرد، همانگونه که چادر و عباء تمام بدن انسان را در بر می‌گیرد. [۳۲]. و در عبارتی دیگر فرموده‌اند: «... اطفاء انوار الدین الجلی و اهمال سنن النبی الصفی»؛ [۳۳] به خاموش کردن انوار درخشان دین و بی‌اهمیت کردن و مهمل گذاردن سنت‌های پیامبر برگزیده خدا همت گماردید. ۷. مردم دچار بی‌تفاوتی شدند. حضرت خطاب به انصار که با جان و مال پیامبر را کمک کرده بودند چنین فرمودند: «یا معاشر الفتیه و اعضاء المله، و حضنه الاسلام ما هذه الغمیزه فی حقی و السنه عن ظلامتی»؛ [۳۴] ای گروه جوانمرد،

ای بازوان ملت و یاوران اسلام، این غفلت و سستی و ضعف شما در حق من و تغافل و بی‌تفاوتی و خواب آلودگی در مورد دادخواهی من، چیست؟» ۸. مردم پیمان شکنی کردند. فرمودند: «فانی حرتم بعد البیان و اسررتم بعد الاعلان و نکصتم بعد الاقدام؛ [۳۵] پس چرا بعد از بیان حق حیران و سرگردانید، و بعد از آشکار کردن عقیده پنهان کاری می‌کنید و بعد از آن پیشگامی و روی آوردن به عقب برگشته پشت نموده‌اید.» حضرت زهرا سلام الله علیها، در این فراز به حادثه غدیر اشاره می‌کند که پیامبر اکرم (ص) آن را برای مردم بیان فرمود و به آنها اعلام کرد و آنان نیز با علی (ع) بیعت کردند. اما اکنون بیعت خود را شکستند. ۹. مردم دچار وسوسه‌های شیطانی شدند. «تستجیبون لهتاف الشیطان الغوی؛ [۳۶] به شیطان گمراه کننده پاسخ مثبت دادید.» و در جای دیگر از خطبه فرموده‌اند: «اطلع الشیطان راسه من مغزره هاتفا بکم فالفاکم لدعوته مستجیبین؛ [۳۷] شیطان سر خود را از مخفی گاه به در آورد. شما را فراخواند، دید که پاسخگوی دعوت باطل او هستید...» «مغزرا» یعنی مخفی گاه. در اینجا شیطان به سنگ پشت و خارپشت تشبیه شده است. چون آن هم وقتی دشمن را می‌بیند، سرش را در لاک خود فرو می‌برد. اما وقتی که محیط را بدون خطر احساس کرد، سر خود را بیرون می‌آورد. شیطان نیز تا وقتی که پیامبر اکرم (ص) زنده بودند، سرش را در لاک خود فرو برده بود و جرات نمی‌کرد خود را نشان دهد. ولی بعد از آن سرش را بیرون آورد و به تحریک مردم پرداخت. [۳۸]. ۱۰. شتاب در شنیدن حرف‌های بیهوده و بی‌اساس. «معاشر الناس المسرعة الی قیل الباطل المغضیة علی الفعل القبیح الخاسر؛ [۳۹] ای گروه مردم که به سوی شنیدن حرف‌های بیهوده شتاب می‌کنید، و کردار زشت زیانبار را نادیده می‌گیرید.» ۱۱. نطفه مظاهر فساد روئیدن گرفت. در پایان خطبه عیادت خطاب به زنان مهاجر و انصار فرمود: «اما لعمری لقد لقت نظرة ریشما تنتج ثم احتلبوا ملء القعب دما عیطا و ذعافا میبدا؛ [۴۰] به جان خودم سوگند نطفه فساد بسته شد، باید انتظار کشید تا کی مرض فساد پیکر جامعه اسلامی را از پای درآورد که پس از این از پستان شتر به جای شیر خون بدوشید و زهری که به سرعت هلاک کننده است. ۱۲. فرصت طلبان به سر کار آمدند. حضرت سلام الله علیها در فرازهایی از خطبه فدکیه به گروه‌های فرصت طلب که منتظر بودند تا بعد از رحلت پیامبر از موقعیت بهره‌برند پرداخته است. و ویژگی‌های آنها را نیز بیان فرموده است.

گروه‌های فرصت طلب

الف: گمراهان ساکت و منتظر. «نطق کاظم الغاوین؛ [۴۱] گمراهان خاموش به سخن درآمدند.» اینان که در حیات پیامبر جرات حرف زدن هم نداشتند با رحلت ایشان وارد میدان شدند. کسانی مانند ابوسفیان را می‌توان جزو این گروه نام برد. ب: فرومایگان بی‌نام و نشان. «و نبغ حامل الاقلین؛ [۴۲] آدم‌های پست و بی‌ارزش با قدر و منزلت شدند.» کسانی که نه از سابقه در دین و نه فداکاری در جنگ‌های پیامبر برخوردار بودند. به بهانه ترس از فتنه در حالی که بدن پیامبر بر زمین بود در تعیین خلیفه پیامبر مردم را تحریص می‌کردند. ج. شجاعان و دلاور مردان از اهل باطل. «و هدر فنیق المبطلین؛ [۴۳] شتر اهل باطل بانگ برآورد و در میدان‌های شما به جولان درآمد.»

ویژگی‌های فرصت طلبان

حضرت در جای دیگری از همین خطبه ویژگی‌های آنان را چنین بیان می‌کند. ۱. در ظاهر ساکت و آرام بودند، «و ادعون» فروگذاران. ۲. اهل خوشگذرانی بودند، «فاکھون». ۳. راحت طلب و رفاه زده بودند، «انتم فی رفاهیه من العیش». ۴. منتظر پیش آمد حوادث برای پیامبر و اهل بیت بودند، «تتریصون بنا الدوائر». ۵. اخبار و رویدادها را دنبال می‌کردند، «تتلفون الاخبار». ۶. در جنگ‌ها عقب نشینی و یا فرار می‌کردند، «تنکصون عند النزال و تفرون من القتال» [۴۴]. می‌توان با مطالعه تاریخ به عنوان نمونه ملاحظه کرد که در جنگ احد چه کسانی عقب نشینی کردند و یا فرار کردند و چه کسانی تا آخرین لحظات در کنار پیامبر اکرم

(ص) باقی بودند. [۴۵]. هر چند ممکن است با قدری دقت و تامل موارد دیگری از این پیامدهای تاسف بار را از بیانات حضرت زهرا (س) به دست آورد، اما در این نوشتار به همین دوازده مورد اکتفا می‌شود. متأسفانه جامعه امروز نیز با بعضی از این پیامدها گریبان گیر است. امید است با بهره‌گیری از اسلام ناب و مکتب اهل بیت علیهم السلام در پیرایش این آفات کوشا باشیم. در ترجمه عبارات: بیشترین استفاده از ترجمه نهج البلاغه و نهج الحیاء آقای محمد دشتی شده است.

پاورقی

- [۱] نهج البلاغه (صبحی صالح) خطبه ۲۳۵.
- [۲] همان، خ ۱۹۷.
- [۳] همان، خ ۱۹۲، بندهای ۹۸ - ۱۰۲.
- [۴] همان، نامه ۹.
- [۵] همان، نامه ۳۶.
- [۶] نهج الحیاء فرهنگ سخنان فاطمه علیها السلام، ۱۳۸، حدیث ۵۹.
- [۷] حجرات (۴۹) آیه ۱۴.
- [۸] نهج البلاغه، نامه ۶۲.
- [۹] بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۲۳، حدیث ۱۷.]
- [۱۰] الاحتجاج، (اسوه) ج ۱، ص ۲۸۲.
- [۱۱] همان، ۲۷۰.
- [۱۲] همان، ۲۷۷.
- [۱۳] الغدير (دارالکتب آخوندی) ج ۲، ص ۳۱۲.
- [۱۴] این خطبه در منابع متعددی آمده است. از جمله: الاحتجاج طبرسی (چاپ اسوه) ج ۱، شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید معتزلی، ج ۱۶، ص ۲۱۱ به بعد. و در کتاب های مستقلی نیز ترجمه و شرح آن نوشته شده است از جمله: درس هایی از خطبه حضرت زهرا، حسینعلی منتظری. شرح خطبه حضرت زهرا در دو جلد. عزالدین حسینی زنجانی، قطره‌ای از دریا. علی ربانی گلپایگانی.
- [۱۵] ر. ک به الاحتجاج، ج ۱، بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۱۵۸ به بعد.
- [۱۶] الاحتجاج، ج ۱، ص ۲۷۰.
- [۱۷] همان، ص ۲۸۷.
- [۱۸] همان، ص ۲۷۰.
- [۱۹] انبیاء، ۳۰.
- [۲۰] الاحتجاج، ج ۱، ص ۲۷۰.
- [۲۱] الاحتجاج، ج ۱، ص ۲۷۰.
- [۲۲] درباره سقیفه از جمله ر. ک به شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج ۲، ص ۲۰ - ۶۰ و ج ۶، صص ۵ - ۵۰.
- [۲۳] نهج البلاغه، نامه ۶۲.
- [۲۴] الارشاد شیخ مفید، ترجمه آقای رسولی محلاتی چاپ دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ج ۱، ص ۲۵۰.
- [۲۵] نهج الحیاء فرهنگ سخنان فاطمه سلام الله علیها، ۱۴۷.

- [۲۶] همان، ۲۵۰.
- [۲۷] امام علی، عبدالفتاح عبدالمقصود، (ترجمه به فارسی) ج ۱، ص ۳۲۸.
- [۲۸] الاحتجاج، ج ۱، صص ۲۶۳ و ۲۶۴.
- [۲۹] همان، ۲۶۶.
- [۳۰] ر. ک به قطره‌ای از دریا، شرح خطبه حضرت زهرا، ۱۲۶.
- [۳۱] الاحتجاج، ج ۱، ص ۲۶۴.
- [۳۲] درس هایی از خطبه حضرت زهرا، ص ۱۱۸.
- [۳۳] الاحتجاج، ج ۱، ص ۲۶۶.
- [۳۴] همان، ۲۶۹.
- [۳۵] همان، ۲۷۲.
- [۳۶] همان ۲۶۶.
- [۳۷] همان ۲۶۴.
- [۳۸] درس هایی از خطبه حضرت زهرا، ص ۱۲۰.
- [۳۹] الاحتجاج، ج ۱، ص ۲۷۸.
- [۴۰] همان، ص ۲۹۰.
- [۴۱] همان، ص ۲۶۴.
- [۴۲] همان، ص ۲۶۴.
- [۴۳] همان، ص ۲۶۴.
- [۴۴] همان، ص ۲۶۳.
- [۴۵] ر. ک شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج ۱۵، صص ۲۰ - ۲۵.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم
 جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)
 با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیفزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند
 بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹
 بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.
 مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره

الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲-۲۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور

کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاءالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: -۰۶۲۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۱۸۰-۰۹۰ IR

۵۳-۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید

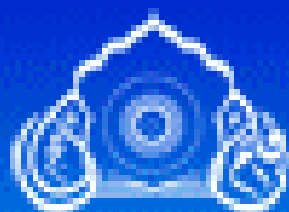
ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام: - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را ببدان، نگاه می‌دارد و با حجت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گام‌ها

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

